

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 4/2001 vp

Hallituksen esitys laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä helmikuuta 2001 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 206/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Jorma Heikkilä ja hallitussihteeri Juhani Turunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- finanssineuvos Urpo Hautala, valtiovarainministeriö

- johtaja Jussi Kauma ja lakimies Kati Neuvonen, Vakuutusvalvontavirasto
- lakimies Riitta Kokko-Herrala, Kuluttajavirasto
- lakimies Pirjo Kyyrönen, Rahoitustarkastus
- johtaja Erkki Kontkanen, Suomen Pankkiyhdistys
- johtaja Lea Mäntyniemi, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto
- johtaja Irene Luukkonen, Kuluttajien vakuustustoimisto.

Lisäksi valiokunta on saanut Lähivakuutus-ryhmän Keskusliitolta kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joilla laajennetaan vakuutusyhtiön liiketoiminnan alaa. Vakuutusyhtiö saa pääasiallisen toimintansa ohella toimia muun kuin vakuustointia harjoittavan yrityksen edustajana sekä markkinoida ja myydä tällaisen yrityksen lukuun sen tarjoamia palveluja ja tuotteita asiakkaille. Tällainen yritys voi olla Euroopan talousalueella toimiva rahoitus- ja sijoituspalveluja sekä riskienhallinta-, vahingontarkastus-, vahingontorjunta- tai niihin rinnastettavia palveluja tarjoava yritys. Lisäksi vakuutusyhtiö voi sopia, että muukin yritys voi käyttää vakuutus-

yhtiön organisaatiota ja jakelukanavia omien tuotteidensa tai palvelujensa markkinoinnissa, jos yritys kuuluu vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai samaan taloudelliseen yhteenliittymään tai ryhmittymään. Vakuutusyhtiön on laadittava tällaisesta toiminnasta toimintasuunnitelma.

Vakuutusyhtiöiden liitännäistoimintaa koskevia säännöksiä ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin.

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uudet kilpailua ja markkinointia koskevat säännökset, joissa säädetään asiakkaalle annettavista

tiedoista ja sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa. Toimiessaan laajennettujen liiketoimintasäännösten edustajana vakuutusyhtiön on selkeästi ilmoitettava asiakkaalle, minkä yrityksen tuotteesta tai palvelusta on kysymys. Vakuutusyhtiön asiamiehen on toiminnassaan selkeästi ilmoitettava asiakkaalle toimivansa nimenomaan asiamiehenä. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös Vakuutusvalvontaviraston toimivaltaa koskevat säännökset kilpailussa ja markkinoinnissa.

Ulkomaisesta vakuutusyhtiöstä annettuun lakiin ja vakuutusyhdistyslakiin ehdotetaan lisättäväksi vastaavanlaiset liitännäistoimintaa koskevat säännökset.

Samaan kokonaisuuteen liittyen ehdotetaan muutettavaksi myös työeläkevakuutusyhtiöstä annettua lakia, vakuutuksenvälittäjistä annettua lakia, kuluttajavirastosta annettua lakia ja markkinatuomioistuimesta annettua lakia.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään seitsemänteen lakiehdotukseen tehdyin muutoksin.

Ehdotetut liitännäistoimintaa koskevat säännökset ovat tarpeen vakuutus- ja rahoitusmarkkinoiden kehityksen johdosta. Alan yhteenliittymillä ja yhteistoimintaryhmillä pyritään hyödyntämään olemassa olevia markkinointi- ja myyntikanavia. Rahoitusmarkkinoilla on tarjolla palveluja ja tuotteita, joita voidaan luontevasti markkinoida yleisölle vakuutusyrityksen organisaation välityksellä.

Vakuutuslainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi markkinointia ja sen valvontaa sekä sopimusehtojen valvontaa koskevat säännökset. Ne vastaavat soveltuvin osin luottolaitoslain markkinointia koskevia säännöksiä. Valiokunta pitää tärkeänä, että kuluttajalla on riittävästi saatavilla oikeita ja selkeitä tietoja päätöksentekonsa perustaksi. Laissa säädetään myös Vakuutusvalvontaviraston ja kuluttaja-asiameiehen tehtävistä ja toimivallasta markkinointisäännösten valvonnassa. Valvontaviranomaisten yhteistyön tulee olla sujuvaa, jotta heidän toimivaltaansa kuuluvissa asioissa saavutetaan yhtenäinen linja.

Vakuutus- ja rahoitusmarkkinoiden kehityksestä ja kansainvälistymisestä seuraa suuria vaatimuksia molempien alojen valvonnalle ja sen organisoinnille. Nykyisin valvontaviranomaisina toimivat Vakuutusvalvontavirasto ja Rahoitus-

tustarkastus laissa säädettyine toimialueineen ja -valtuuksineen. Valvonnan uudelleen järjestely on selvitettävänä sosiaali- ja terveystieteiden sekä valtiovarainministeriön keskinäisenä virkamiestyönä. Valiokunta pitää tärkeänä, että valvontaa on kattavaa ja tehokasta. Pelkästään hallinnonalojen väliset rajat eivät saa olla esteenä valvonnan tehokkaalle järjestämiselle. Työnjaon on oltava selkeä myös ulkomaisten vastaavien viranomaisten kanssa finanssiryhmittymän kansainvälistyessä.

Vakuutus- ja rahoitusmarkkinoiden valvonnan organisointi on yksi tärkeä osa alan kokonaisuutta. Samassa yhteydessä on tarpeen pohtia, onko koko vakuutus- ja rahoitusmarkkinoita koskevan lainsäädännön valmistelu keskitettävä saman johdon ja valvonnan alaisuuteen.

Valiokunta huomauttaa vielä siitä, että hallituksen esityksen viimeistely on ollut puutteellista. Esityksessä on teknisiä virheitä ja runsaasti kirjoitusvirheitä. Laeissa olevat virheet korjataan eduskunnan vastauksessa.

Yksityiskohtaiset perustelut

7. Laki markkinatuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Lakiehdotukseen on tehty muutokset, jotka joutuvat 1.1.2001 voimaan tulleesta laista 1190/2000.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1.—6. lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina ja

että 7. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset**7.****Laki****markkinatuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan markkinatuomioistuimesta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (41/1978) 1 §:n 11 kohta sekä 7 §, sellaisina kuin ne ovat 1 §:n 11 kohta laissa 1190/2000 sekä 7 § laeissa 38/1995 ja 458/1997, sekä lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 516/1999 ja mainitussa laissa 1190/2000, uusi 11—15 kohta ja lakiin uusi 6 j § seuraavasti:

1 §

Markkinatuomioistuin käsittelee ja ratkaisee erikoistuomioistuimena sille seuraavien lakien mukaan kuuluvat asiat:

- — — — —
 (9 kohta *poist.*)
 (10 kohta *poist.*)
 11) laki rajat ylittävistä kieltomenettelyistä (1189/2000);
 12 (11) vakuutusyhtiölaki (1062/1979);
 13 (12) laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995);
 14 (13) vakuutusyhdistyslaki (1250/1987);
 sekä
 15 (14) laki vakuutuksenvälittäjistä (251/1993).

6 j §

(Kuten HE:n 6 i §)

7 §

Hakemusasiakirjassa on ilmoitettava:

- 1) sen elinkeinonharjoittajan tai muun henkilön nimi, kotipaikka ja postiosoite, johon vaatimus kohdistuu, tai, milloin kysymys on 6 §:n 2 momentissa tarkoitettusta elinkeinonharjoittajan hakemuksesta, lääninhallituksen päätös, taikka, milloin kysymys on 6 c §:ssä tarkoitettusta luottolaitoksen tekemästä hakemuksesta, rahoitustarkastuksen päätös, tai, milloin kysymys on 6 e tai 6 f §:ssä tarkoitettusta elinkeinonharjoittajan, valmistajan, mainonta- tai myynninedistämistoimen tilaajan tai sen toimeenpanijan taikka näiden palveluksessa olevan hakemuksesta, sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tai lääninhallituksen päätös tai väliaikaista kieltä koskeva määräys, sekä, milloin kysymys on 6 j §:ssä tarkoitettusta suomalaisen tai ulkomaisen vakuutusyhtiön, vakuutusyhdistyksen taikka vakuutuksenvälittäjän tekemästä hakemuksesta, Vakuutusvalvontaviraston päätös;
 (2 ja 3 kohta kuten HE)
 (2 mom. kuten HE)

TaVM 4/2001 vp — HE 206/2000 vp

Edellä 6 §:n 2 momentissa taikka 6 c, 6 e, 6 f tai 6 j §:ssä tarkoitettuun hakemukseen tulee liittää 1 momentin 1 kohdassa mainittu päätös tai määräys alkuperäisenä tai virallisesti oikeaksi

todistettuna jäljennöksenä sekä todistus päätöksen tiedoksisaantipäivästä.

_____
Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Leena Luhtanen /sd	Kalervo Kummola /kok
vpj.	Mari Kiviniemi /kesk	Pekka Kuosmanen /kok
jäs.	Janina Andersson /vihr	Mika Lintilä /kesk
	Jouni Backman /sd	Olli Nepponen /kok
	Klaus Hellberg /sd	Antti Rantakangas /kesk
	Mikko Immonen /vas	Juhani Sjöblom /kok
	Reijo Kallio /sd	vjäs. Veijo Puhjo /vas.
	Marja-Leena Kemppainen /skl	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.